C/2023/1067

15.12.2023

P9_TA(2023)0195

Omat varat: uusi alku EU:n rahoitukselle – uusi alku Euroopalle

Euroopan parlamentin päätöslauselma 10. toukokuuta 2023 aiheesta ”Omat varat: uusi alku EU:n rahoitukselle – uusi alku Euroopalle” (2022/2172(INI))

(C/2023/1067)

Euroopan parlamentti, joka

— ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 311 artiklan,

— ottaa huomioon 29. maaliskuuta 2007 antamansa päätöslauselman Euroopan unionin omien varojen järjestelmän tulevaisuudesta ([1]),

— ottaa huomioon puitteiden vahvistamisesta ilmastoneutraaliuden saavuttamiseksi sekä asetusten (EY) N:o 401/2009 ja (EU) 2018/1999 muuttamisesta 30. kesäkuuta 2021 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1119 (eurooppalainen ilmastolaki) ([2]),

— ottaa huomioon joulukuussa 2016 annetun omia varoja käsittelevän korkean tason työryhmän loppuraportin EU:n tulevasta rahoituksesta sekä siinä esitetyt suositukset,

— ottaa huomioon Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä ja päätöksen 2014/335/EU, Euratom kumoamisesta 14. joulukuuta 2020 annetun neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 ([3]),

— ottaa huomioon talousarviota koskevasta kurinalaisuudesta, talousarvioyhteistyöstä ja moitteettomasta varainhoidosta sekä uusista omista varoista, mukaan lukien etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi, 16. joulukuuta 2020 tehdyn Euroopan parlamentin, Euroopan unionin neuvoston ja Euroopan komission välisen toimielinten sopimuksen ([4]) (toimielinten välinen sopimus),

— ottaa huomioon 15. joulukuuta 2022 antamansa päätöslauselman monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 vahvistamisesta: uusiin haasteisiin soveltuva sopeutumiskykyinen EU:n talousarvio ([5]),

— ottaa huomioon komission ehdotuksen neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 muuttamisesta (COM(2021)0570),

— ottaa huomioon komission tiedonannon EU:n talousarvion uusista omista varoista (COM(2021)0566),

— ottaa huomioon 16. syyskuuta 2020 vahvistamansa kannan esitykseen neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä ([6]),

— ottaa huomioon 12. toukokuuta 1965 antamansa päätöslauselman Euroopan komission ehdotuksista yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) rahoituksesta ja omien varojen luomisesta ETY:lle ([7]),

— ottaa huomioon 21. huhtikuuta 1970 tehdyn neuvoston päätöksen jäsenvaltioiden rahoitusosuuksien korvaamisesta yhteisöjen omilla varoilla ([8]),

([1]) EUVL C 27 E, 31.1.2008, s. 214.
([2]) EUVL L 243, 9.7.2021, s. 1.
([3]) EUVL L 424, 15.12.2020, s. 1.
([4]) EUVL L 433 I, 22.12.2020, s. 28.
([5]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0450.
([6]) EUVL C 385, 22.9.2021, s. 256.
([7]) https://www.cvce.eu/en/obj/european_parliament_resolution_on_commission_proposals-en-9c67ed5c-af04-4eab-bf89-445996e987f1.html.
([8]) EYVL L 94, 28.4.1970, s. 19.

— ottaa huomioon Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten sekä Euroopan yhteisöjen yhteisen neuvoston ja yhteisen komission perustamisesta tehdyn sopimuksen tiettyjen talousarviota koskevien määräysten muuttamisesta 22. huhtikuuta 1970 tehdyn sopimuksen ([9]) (Luxemburgin sopimus),

— ottaa huomioon 22. kesäkuuta 2022 hyväksyt tarkistuksensa ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi kasvihuonekaasujen päästöoikeuksien kaupan järjestelmän toteuttamisesta unionissa annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EY, markkinavakausvarannon perustamisesta unionin kasvihuonekaasupäästöjen kauppajärjestelmään ja sen toiminnasta annetun päätöksen (EU) 2015/1814 sekä asetuksen (EU) 2015/757 muuttamisesta ([10]),

— ottaa huomioon 22. kesäkuuta 2022 hyväksyt tarkistuksensa ehdotukseen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi hiilirajamekanismin perustamisesta ([11]),

— ottaa huomioon 16. joulukuuta 2020 hyväksymänsä kannan esitykseen neuvoston asetukseksi vuosia 2021–2027 koskevan monivuotisen rahoituskehyksen vahvistamisesta ([12]),

— ottaa huomioon 21. heinäkuuta 2020 annetut Eurooppa-neuvoston päätelmät,

— ottaa huomioon pilottihankkeen toteuttavuustutkimuksesta Venäjän Ukrainaan kohdistaman sotilaallisen hyökkäyksen seurauksena jäädytetyn ja menetetyksi tuomitun omaisuuden sosiaalisesta uudelleenkäytöstä ([13]),

— ottaa huomioon työjärjestyksen 54 artiklan,

— ottaa huomioon talous- ja raha-asioiden valiokunnan ja perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan lausunnot,

— ottaa huomioon ympäristön, kansanterveyden ja elintarvikkeiden turvallisuuden valiokunnan kirjeen,

— ottaa huomioon budjettivaliokunnan mietinnön (A9-0155/2023),

A. ottaa huomioon, että SEUT 311 artiklan mukaan unioni huolehtii siitä, että sillä on tavoitteidensa saavuttamiseksi ja politiikkansa toteuttamiseksi tarvittavat varat, ja talousarvio rahoitetaan kokonaisuudessaan unionin omin varoin, sanotun kuitenkaan rajoittamatta muita tuloja; ottaa huomioon, että SEUT 311 artiklan mukaan neuvosto kuulee Euroopan parlamenttia ennen omia varoja koskevan päätöksen hyväksymistä;

B. katsoo, että bruttokansantuloon perustuvien maksuosuuksien korkean tason vuoksi talousarviopäätökset ovat liian riippuvaisia jäsenvaltioista; ottaa huomioon, että unionin talousarviota rahoitetaan myös tullimaksuista ja arvonlisäverosta (ALV) saatavilla aidoilla omilla varoilla, ja toteaa, että jäsenvaltioilla on taipumus pitää näitä unionin talousarvioon maksaminaan kansallisina rahoitusosuuksina;

C. toteaa, että unionin tuomioistuin on katsonut, että ”parlamentin budjettivallan käyttäminen täysistunnossa on […] perustavanlaatuinen hetki Euroopan unionin demokraattisessa elämässä” ([14]);

D. ottaa huomioon, että oikeudellisesti sitovaan toimielinten väliseen sopimukseen sisältyvä uusien omien varojen käyttöönottoa koskeva etenemissuunnitelma velvoittaa toimielimet pitämään unionin talousarvion rahoitusta koskevan kysymyksen poliittisen asialistan kärjessä, jotta voidaan varmistaa toteuttamiskelpoinen ratkaisu NextGenerationEU-välineen yhteydessä syntyneiden velkojen jälleenrahoittamiseksi, ja että etenemissuunnitelmassa todetaan, että komissio voisi sisällyttää uusien omien varojen toiseen koriin finanssitransaktioveron ja yrityssektoriin liittyvän taloudellisen tuen tai uuden yhteisen yhtiöveropohjan;

E. ottaa huomioon, että NextGenerationEU-välineen lainojen takaisinmaksu, Venäjän Ukrainaan kohdistaman provosoimattoman ja perusteettoman hyökkäyksen aiheuttamat taloudelliset ja sosiaaliset häiriöt, inflaation voimakas vaikutus unionin talousarvioon ja puhtaan energiateknologian tuotannon tulevaisuuden muovaamista koskeva kiihtyvä globaali kilpailu, jota kiristävät maailmanmahtien mittavat julkiset tukitoimet, kuten Yhdysvaltojen laki inflaation alentamisesta, sekä unionin muut uudet haasteet korostavat tarvetta arvioida uudelleen unionin omien varojen järjestelmää siten, että siinä hyödynnettäisiin täysimääräisesti uusien aitojen omien varojen potentiaalia, jotta voidaan varmistaa unionin talousarvion kestävä rahoitus pitkällä aikavälillä;

([9]) EYVL L 2, 2.1.1971, s. 1.
([10]) EUVL C 32, 27.1.2023, s. 108.
([11]) EUVL C 32, 27.1.2023, s. 320.
([12]) EUVL C 445, 29.10.2021, s. 240.
([13]) PP 07 23 05.
([14]) Unionin tuomioistuimen tuomio 2. lokakuuta 2018, Ranskan tasavalta vastaan Euroopan parlamentti, asia C-73/17, ECLI:EU:C:2018:787, 35 kohta.

F. ottaa huomioon, että covid-19-pandemialla on ollut suuria vaikutuksia EU:n sosiaaliseen rakenteeseen ja talouteen ja että se aiheuttaa pitkän aikavälin haasteita taloudelliselle ja sosiaaliselle elpymiselle; katsoo, että pandemia paljasti Euroopassa merkittäviä rahoitustarpeita, joihin voidaan parhaiten vastata keskeisiä toimintapolitiikkoja koskevilla yhteisillä toimilla;

G. ottaa huomioon, että 9. toukokuuta 2022 annettuun Euroopan tulevaisuutta käsittelevän konferenssin lopullisia tuloksia koskevaan raporttiin sisältyy täysistunnossa sovittu ehdotus, jonka mukaan ”EU:n täytyy ottaa huomioon Ukrainan sodan sosiaalinen ja taloudellinen vaikutus sekä EU:n talouden ohjausjärjestelmän ja uuden geopoliittisen tilanteen välinen yhteys ja lujitettava omaa talousarviotaan uusilla omilla varoilla”; ottaa huomioon, että Euroopan tulevaisuuskonferenssissa EU:n kansalaiset ehdottivat sekä unionin talousarvion vahvistamista uusilla omilla varoilla ([15]) että sitä, että parlamentin olisi päätettävä unionin talousarviosta samalla tavalla kuin kansallisilla parlamenteilla on oikeus päättää talousarviosta kansallisella tasolla ([16]);

H. toteaa, että parlamentti on jo kertonut kannattavansa kaikkien alennusten ja korjausten poistamista, alv-perusteisten omien varojen yksinkertaistamista, EU:n talousarvion yhtenäisyyttä ja sakkojen ja maksujen käyttämistä unionin talousarvion lisätuloina;

I. ottaa huomioon, että komissio esitti joulukuussa 2021 lainsäädäntöehdotuksen, jolla otetaan käyttöön kolme uutta omien varojen luokkaa, jotka perustuvat päästökauppajärjestelmään, hiilirajamekanismiin ja Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestön (OECD) kansainvälistä yhteisöverotusta koskevan yleissopimuksen ensimmäiseen pilariin;

J. ottaa huomioon, että parlamentin 23. marraskuuta 2022 antamassa kannassa ehdotukseen neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 muuttamisesta ([17]) kannatettiin laajalti kyseistä ehdotusta ja pidettiin sitä tärkeänä, joskin riittämättömänä askeleena; ottaa huomioon, että neuvosto käsittelee edelleen ehdotusta;

K. ottaa huomioon, että päästökauppajärjestelmää ja hiilirajamekanismia koskeva alakohtainen lainsäädäntö on määrä hyväksyä vuoden 2023 toisella neljänneksellä; ottaa huomioon, että OECD:n sopimuksen ensimmäistä pilaria koskeva monenvälinen yleissopimus ja sen yhdenmukainen täytäntöönpano unionin tasolla ovat vielä puolitiessä;

L. ottaa huomioon, että ensimmäiset merkit kierrätettäväksi kelpaamattomaan muoviin perustuvien omien varojen myönteisistä toimintapoliittisista vaikutuksista on havaittu;

EU:n talousarvion tulopolitiikan uudistamisen tarve

1. toteaa, että EU:n rahoitus on kriittisessä vaiheessa, jossa uudistusten tekemättä jättäminen vaikuttaisi erittäin haitallisesti Euroopan unionin tulevaisuuteen, sen toimintapolitiikkoihin, tavoitteisiin sekä kansalaisten ja sijoittajien luottamukseen unioniin;

2. korostaa unionin talousarvion ratkaisevaa ja kasvavaa merkitystä unionin keskeisten poliittisten tavoitteiden, lippulaivaohjelmien ja kriisireagointivalmiuden toteuttamisessa; korostaa, että EU:lla on monia haasteita, kuten avoimen strategisen riippumattomuuden rakentaminen erityisesti teollisuuspolitiikan, terveydenhuollon, avaruusalan, elintarvikkeiden, raaka-aineiden, kemikaalien ja selviytymiskyvyn suhteen, riippuvuuden katkaiseminen Venäjän fossiilisista polttoaineista, vihreän ja digitaalisen siirtymän edistäminen jättämättä ketään jälkeen, ilmastonmuutoksen ja biodiversiteettikriisin torjuminen, Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin täytäntöönpano, sukupuolten tasa-arvon varmistaminen, terveysunionin ja energiaunionin valmiiksi saaminen sekä muun muassa puolustusyhteistyöhön, pelastuspalveluun ja avaruusalaan liittyvien tärkeiden yhteisten hankkeiden rahoittaminen; muistuttaa, että komissio on todennut, että Euroopassa käytävästä sodasta johtuvat odottamattomat tarpeet ylittävät selvästi nykyisessä monivuotisessa rahoituskehyksessä käytettävissä olevat varat; katsoo, että kaikki uudet unionin toimintapolitiikat ja haasteet edellyttävät uusia rahoitusvaroja ja lisää uusia resursseja;

3. muistuttaa tässä yhteydessä, että unionin talousarvion vakaa, luotettava ja häiriönsietokykyinen rahoitus edellyttää monipuolista ja laajennettua omien varojen valikoimaa; on vakuuttunut siitä, että hyvin suunniteltuun unionin omien varojen uudistukseen liittyy valtavia mahdollisuuksia paitsi vahvistaa unionin talousarviotarpeiden rahoitusta myös tehostaa sen politiikkatoimien tuloksia, parantaa unionin ja sen jäsenvaltioiden välistä talousarvion tasapainoa ja tuoda lisäarvoa koko julkiseen talouteen;

([15]) Euroopan tulevaisuuskonferenssi, 16. ehdotus.
([16]) Euroopan tulevaisuuskonferenssi, 39. ehdotus.
([17]) Hyväksytyt tekstit, P9_TA(2022)0404.

4. muistuttaa, että unioni on velvollinen maksamaan takaisin EU:n elpymissuunnitelman puitteissa lainattujen varojen pääoman ja korot; muistuttaa tässä yhteydessä, että unionin toimielimet ovat hyväksyneet takaisinmaksusuunnitelman oikeudellisesti sitovassa toimielinten välisessä sopimuksessa, jossa vahvistetaan etenemissuunnitelma uusien omien varojen käyttöönottamiseksi lainakustannusten täysimääräistä kattamista varten; muistuttaa tässä yhteydessä, että unionin AAA-luokitus valtion kaltaisena lainanottajana riippuu muun muassa siitä, miten luotettavasti ja uskottavasti toimielimet noudattavat poliittista sitoumustaan ottaa käyttöön uusia omia varoja; muistuttaa, että Euroopan unionin elpymisvälineen (NextGenerationEU) takaisinmaksukustannuksilla ja niiden vaihtelulla on jo kielteinen vaikutus unionin talousarvioon, ja kehottaa komissiota jälleen tarkastelemaan NextGenerationEU-välinettä monivuotisen rahoituskehyksen väliarvioinnissa ja asettamaan NextGenerationEU-välinettä koskevan budjettikohdan monivuotisen rahoituskehyksen enimmäismäärien yläpuolelle;

5. muistuttaa edellä mainitusta 23. marraskuuta 2022 antamastaan kannasta ehdotukseen omien varojen järjestelmästä annetun päätöksen muuttamisesta; muistuttaa kannattavansa laajalti aloitetta ottaa käyttöön kolme uutta tulolähdettä, jotka perustuvat päästökauppajärjestelmään, hiilirajamekanismiin ja OECD:n ensimmäisen pilarin tuottoihin;

6. ilmaisee suuret odotuksensa siitä, että päästökauppajärjestelmään ja hiilirajamekanismiin perustuvien omien varojen myötä voidaan vihdoinkin vastata pitkäaikaiseen vaatimukseen siitä, että unionin talousarvion tulot olisivat tiiviimmin yhteydessä ympäristöpolitiikkaan ja ilmastotoimien valtavirtaistamiseen kaikissa meno- ja tulopolitiikoissa; panee merkille, että hiilirajamekanismia ja päästökauppajärjestelmää koskevat alakohtaiset neuvottelut ovat johtaneet sopimukseen; panee tyytyväisenä merkille, että päästökauppadirektiivin ja hiilirajamekanismia koskevan asetuksen oikeudelliset tekstit ovat edelleen täysin yhteensopivia omia varoja koskevan ehdotuksen kanssa; kehottaa unionin toimielimiä arvioimaan perusteellisesti tuloarvioiden vaikutuksia; vaatii, ettei tällaisia analyyseja käytetä tekosyynä päätöksenteon estämiselle, ja kehottaa neuvostoa etenemään mahdollisimman pikaisesti asiaa koskevien lainsäädäntötekstien hyväksymisessä; toteaa lisäksi, että hyvin pitkällä aikavälillä vihreiden omien varojen tuotto pienenee hiilestä irtautumisen edetessä suunnitelmien mukaisesti;

7. toteaa, että omia varoja koskevassa ehdotuksessa oleva viittaus OECD:n ja G20-maiden ensimmäistä pilaria koskevan sopimuksen tuotoista saataviin omiin varoihin on saatettava ajan tasalle monenvälisen yleissopimuksen ja siihen liittyvän unionin direktiivin mukaisesti, jotta säännökset voidaan panna täytäntöön jäsenvaltioissa yhdenmukaisella tavalla; on kuitenkin hyvin huolissaan siitä, että ensimmäisen pilarin uudistusta koskevat neuvottelut etenevät liian hitaasti maailmanlaajuisella tasolla;

8. katsoo, että nämä uudet omat varat ovat tarpeen, jotta eurooppalaisten seuraava sukupolvi ei joutuisi kärsimään NextGenerationEU-välineen yhteydessä lainattujen varojen pääoman ja korkojen takaisinmaksusta joko siten, että veronmaksajien taakka lisääntyy tai että tavanomaisia unionin ohjelmia leikataan, mikä vaikuttaisi suoraan edunsaajiin ja hankkeiden toteuttajiin; on vahvasti sitä mieltä, että unionin toimielinten ja poliittisten toimijoiden olisi tiedotettava kansalaisille selkeämmin unionin talousarvion ja sen tulopuolen ansioista; panee merkille eurooppalaisten oikeutetun vaatimuksen sosiaalisen ja verotuksellisen oikeudenmukaisuuden lisäämisestä; varoittaa kaikista pyrkimyksistä vähentää unionin yleisten toimintapolitiikkojen rahoitusta, jotta unionin velkaa voitaisiin maksaa takaisin, koska tämä vaarantaisi unionin pitkän aikavälin tavoitteet, kuten taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen lähentymisen, tutkimuksen ja innovoinnin tai vihreän ja digitaalisen siirtymän;

9. pitää valitettavana, että nykyisen rahoitustavan vuoksi kansalliset talousarviorajoitukset vaikuttavat unionin talousarvioon, mistä syntyy laskupainetta sen jo ennestään vaatimattomaan kokonaismäärään ja mikä johtaa ”oikeudenmukaisen palautuman” logiikkaan, joka ei täysin vastaa unionin yhdentymisen ytimessä olevaa yhteisvastuuperiaatetta; katsoo, että tämä rakenne on yksi tärkeimmistä syistä, jotka estävät unionia hoitamasta kaikkia tehtäviään ja sitoumuksiaan tehokkaasti; on erittäin huolissaan siitä, että omien varojen järjestelmän nykyaikaistaminen on edennyt hitaasti Euroopan yhteisöjen perustamisen jälkeen;

10. pitää valitettavana, että neuvosto ei ole vielä hyväksynyt uusien omien varojen ensimmäistä koria; kehottaa jäsenvaltioita hyväksymään neuvostossa viipymättä ja kiireellisesti 14. joulukuuta 2021 annettuun ensimmäiseen pakettiin kuuluvat uudet omat varat; on kuitenkin syvästi huolissaan siitä, että uusista omista varoista saatavat määrät eivät riitä kattamaan kaikkia NextGenerationEU-välineen takaisinmaksuja ja lainakustannuksia (joiden arvioidaan olevan keskimäärin ainakin 15 miljardia euroa vuodessa vuoteen 2058 asti); kehottaa siksi komissiota esittämään seuraavat ehdotukset mahdollisimman pian ja viimeistään vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä; vaatii, että näissä ehdotuksissa otetaan huomioon tässä esitetyt parlamentin painopisteet;

EU:n rahoituslähteiden monipuolistaminen ja uuden tulotasapainon löytäminen

11. kehottaa kaikkia toimijoita jatkamaan ponnisteluja uusien, mieluiten aitojen, omien varojen ja muiden tulolähteiden löytämiseksi unionin talousarvioon, jotta voidaan kattaa täysimääräisesti NextGenerationEU-välineen yhteydessä lainattujen varojen pääoman ja korkojen takaisinmaksusta odotettavissa olevat kokonaismenot ja vahvistaa unionin talousarviota, jossa on hylättävä ”yksi prosentti EU:n BKT:stä” -periaate; uskoo, että uusien omien varojen käyttöönotolla, joka ylittää oikeudellisesti sitovan toimielinten välisen sopimuksen vaatimukset, saavutettaisiin kestäviä hyötyjä sekä unionin toimintapolitiikkojen toteuttamisessa että unionin maineen takaamisessa luotettavana ja pätevänä lainan liikkeeseenlaskijana;

12. korostaa, että unionin uusien omien varojen tuottojen on oltava riittävä kattamaan unionin joukkovelkakirjojen velanhoito, mukaan lukien korkokulut, mutta myös ylläpitämään ja helpottamaan tarvittavia eurooppalaisia investointeja vuoden 2026 jälkeen;

13. katsoo, että unionin talousarvion tulopuolta olisi käytettävä strategisesti vahvistamaan unionin kilpailukykyä ja kestävyyttä sekä edistämään EU:ssa innovointia sekä sosiaalista, verotuksellista ja ympäristöön liittyvää oikeudenmukaisuutta; korostaa, että vihreitä omia varoja olisi täydennettävä yrityssektorin veropohjaisilla omilla varoilla, jotta varmistetaan riittävyys, verotuksen vastaavuus (unionista ja sen avoimista markkinoista hyötyvien toimijoiden olisi myös osallistuttava oikeudenmukaisesti sen rahoitukseen) ja yleinen oikeudenmukainen jakautuminen jäsenvaltioiden ja sektoreiden kesken;

14. painottaa, että ilmasto- ja biodiversiteettikriiseihin vastaaminen luo tarpeen yhä uusien varojen käyttöönotolle ja unionin nykyisten kannustavien toimintapolitiikkojen uudelleenarvioinnille; uskoo vahvasti, että unionin talousarvion tulopuolta voidaan käyttää sekä joidenkin kielteisten toimintamallien torjumiseen että mahdollistamaan investoinnit vihreään siirtymään hiilineutraalin talouden saavuttamiseksi; painottaa näiden toimintapolitiikkojen merkitystä vuosien 2030 ja 2050 tavoitteiden saavuttamisessa erityisesti kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen ja fossiilisista polttoaineista luopumisen osalta;

Yhteisöverotus (BEFIT)

15. odottaa kiinnostuneena vuoden 2023 kolmannella neljänneksellä esitettävää komission aloitetta, joka liittyy yritysten tuloverotusta Euroopassa koskevaan kehykseen (BEFIT); kehottaa komissiota ehdottamaan unionin yhteistä yhteisöverotuksen säännöstöä, joka perustuisi yhteisen veropohjan keskeisiin ominaisuuksiin ja voittojen jakamiseen jäsenvaltioiden kesken käyttämällä BEFIT-sääntöihin perustuvaa kaavaa tai yhteisöveropohjan kaavamaista jakoa ja muodostaisi uuden omien varojen lähteen etenemissuunnitelman hengessä; odottaa, että näihin yhteisöveroon perustuviin omiin varoihin sovellettavassa uudessa lähestymistavassa puututaan yhteisöverotuksen kansallisiin eroihin, jotka ovat tähän mennessä estäneet omat varat tällä alalla, ja mahdollistetaan soveltamisalan laajentaminen siten, että se kattaisi useampia sisämarkkinoilla toimivia yrityksiä kuin vain muutaman suurimman ja kannattavimman monikansallisen yrityksen, joihin sovelletaan OECD:n ensimmäistä pilaria koskevaa sopimusta; varoittaa, että jos OECD:n ensimmäistä pilaria koskevia neuvotteluja ei saada päätökseen kohtuullisessa ajassa, komission olisi harkittava muita sisämarkkinoilla toimivilta suuryrityksiltä saatavien tulojen lähteitä;

EU:n oikeudenmukainen rajamekanismi

16. pitää valitettavana, että tiettyjen unionin sisämarkkinoille tulevien tuotteiden tuotantoketjuissa on mukana kolmansien maiden työntekijöitä, jotka eivät saa kohtuullista palkkaa ja jotka joissakin tapauksissa elävät äärimmäisessä köyhyydessä; huomauttaa, että tällaisten hyödykkeiden tuonti unioniin aiheuttaa epäreilua kilpailua (sosiaalinen polkumyynti);

17. kehottaa näin ollen komissiota toteuttamaan sidosryhmien kuulemisen ja perusteellisen vaikutustenarvioinnin mahdollisesta oikeudenmukaista rajamekanismia koskevasta lainsäädäntöehdotuksesta, jonka mukaan tavaroita unionin sisämarkkinoille tuovien yritysten on maksettava maailmanlaajuisessa toimitusketjussaan EU:n ulkopuolisissa maissa työskenteleville työntekijöille päiväpalkkaa, joka ylittää maan köyhyysrajan ja riittää siihen, että he välttyvät asiaankuuluvien kansainvälisten järjestöjen määrittelemältä absoluuttiselta köyhyydeltä; painottaa, että jos yritys tuo unionin sisämarkkinoille sellaisten työntekijöiden EU.n ulkopuolisissa maissa valmistamia tuotteita, joiden palkka on tällaisessa säädöksessä vahvistettua rajaa matalampi, sen olisi maksettava maksu, joka vastaa tämän rajan ja työntekijöiden saaman todellisen korvauksen välistä erotusta; katsoo, että tällaisen toimenpiteen täytäntöönpanosta aiheutuvista maksuista syntyvien tuottojen olisi kerrytettävä unionin talousarviota; odottaa komission antavan arvion tällaisen toimenpiteen vaikutuksista työoloihin EU:n ulkopuolisissa maissa ja siitä, onko se yhteensopiva asiaa koskevien WTO:n sääntöjen kanssa; katsoo, että tällainen toimenpide voisi parantaa sellaisten unionissa tuotantoa harjoittavien yritysten kilpailukykyä, jotka noudattavat tiettyjä työnormeja, työoloja ja palkkatasoja; kehottaa komissiota ottamaan oikeudenmukaista rajamekanismia harkitessaan huomioon kokemukset, joita on saatu unionissa ja muualla maailmassa käytössä olevista vastaavista mekanismeista, kuten hiilirajamekanismista;

Finanssitransaktiovero

18. kehottaa jälleen komissiota sisällyttämään rahoituspalvelut, myös rahoitustoimet, omien varojen toiseen koriin; kehottaa siksi komissiota harkitsemaan unionin laajuista finanssitransaktioveroa; vetoaa tässä yhteydessä komissioon ja tiiviimmästä yhteistyöstä käytäviin neuvotteluihin osallistuviin jäsenvaltioihin, jotta ne tekisivät kaikkensa sen eteen, että finanssitransaktioverosta päästäisiin sopimukseen ennen kesäkuun 2023 loppua; rohkaisee muita jäsenvaltioita liittymään neuvotteluihin; katsoo, että finanssitransaktioverosta omina varoina saatavat tulot voivat olla suuret, mikä helpottaisi NextGenerationEU-välineestä syntyneiden velkojen takaisinmaksua ja lisäisi varoja unionin painopisteiden rahoittamiseen; korostaa, että kaikkiin ehdotuksiin olisi liitettävä perusteellinen vaikutustenarviointi, niillä olisi edistettävä unionin poliittisia tavoitteita ja niissä olisi noudatettava unionin toissijaisuusperiaatetta;

19. kehottaa kiinnittämään huomiota yritysten osakkeiden kasvavaan takaisinostoon unionissa; kehottaa komissiota arvioimaan yritysten osakkeiden takaisinostoa koskevan valmisteveron toteutettavuutta, koska se mahdollistaisi uusien varojen tuottamisen ja vähentäisi kannustimia tälle yhä yleistyvälle käytännölle, joka palkitsee ulkomaisia osakkeenomistajia investointien kustannuksella; kehottaa tässä yhteydessä komissiota arvioimaan tällaisen valmisteveron mahdollisia vaikutuksia sisämarkkinoihin ennen ehdotusten antamista; kehottaa komissiota arvioimaan lisävaihtoehtona yhteistä ja standardoitua lähdeverokehystä;

Kryptovaluuttavero

20. ehdottaa, että otetaan käyttöön kryptovaroja koskeva EU:n vero, jonka tulot ohjattaisiin unionin talousarvioon uusina omina varoina; huomauttaa, että kryptovarojen maailmanmarkkinat ovat kasvaneet nopeasti (vaikkakin epävakaasti) vuoden 2008 kriisistä lähtien ja että toukokuussa 2021 niiden pääoma oli jopa kaksi biljoonaa euroa; toteaa, että kryptovaroja aletaan vähitellen pitää todellisena maksuvälineenä ja investointistrategioiden osana; korostaa, että kryptovarojen sääntely ja verotus unionin tasolla on tehokkaampaa kuin kansallisella tasolla, kun otetaan huomioon niiden suuri liikkuvuus ja rajatylittävä ulottuvuus; korostaa tässä yhteydessä, että kryptovaroja koskeva EU:n vero edistäisi kryptovaroja koskevan yhdenmukaistetun verokehyksen syntymistä, vastaisi paremmin kryptovarojen markkinoiden rajatylittävää luonnetta ja kannustaisi hyväksymään veronormeja maailmanlaajuisesti;

21. korostaa, että kryptovaroille on useita verotusvaihtoehtoja, kuten kryptovaroihin liittyvästä toiminnasta saatavista pääomavoitoista kannettava vero (joka perustuu yhdenmukaiseen verokantaan kaikissa jäsenvaltioissa), kryptovaroilla tapahtuvista liiketoimista kannettava vero tai kryptovarojen louhintaa ja kauppaa koskeva vero, joka määritetään niiden sähkönkulutuksen ja ympäristövaikutusten perusteella; kehottaa komissiota arvioimaan näiden vaihtoehtojen vaikutusta Euroopan kryptovarojen markkinoihin, arvioimaan mahdollisia tuloja ja esittämään konkreettisen ehdotuksen;

Digitaalitalous

22. toteaa jälleen, että edellä mainitussa 23. marraskuuta 2022 antamassaan kannassa parlamentti totesi, että jos OECD:n tasolla ei saavuteta selkeää edistystä monenvälisen yleissopimuksen aikaansaamisessa vuoden 2023 loppuun mennessä, olisi tehtävä lainsäädäntöehdotus digitaaliverosta tai vastaavasta toimenpiteestä, joka voidaan ottaa käyttöön yksipuolisesti ja joka voi toimia perustana unionin omille varoille, jotka tuottavat tuloja vuoteen 2026 mennessä; panee tyytyväisenä merkille, että keskustelu suurten digitaalialan sisällöntuottajien osallistumisesta verkkokustannuksiin jatkuu edelleen;

23. toteaa lisäksi, että datatalouden laajentuminen Euroopassa on johtanut dataliikenteen jyrkkään kasvuun erityisesti pandemian aikana ja tuonut merkittäviä taloudellisia hyötyjä suurille internetyrityksille ja koko televiestintäalalle; ottaa huomioon tietovirtojen ympäristövaikutukset; kehottaa komissiota määrittämään ja arvioimaan toimenpiteitä, joilla voidaan optimoida dataliikennettä ja vähentää sen hiilijalanjälkeä, myös taloudellisten kannustimien avulla;

Tilastoihin perustuvat omat varat

24. katsoo, että tilastoihin perustuvista kansallisista rahoitusosuuksista muodostuvilla omilla varoilla on suuri potentiaalinen lisäarvo, sillä ne kannustavat jäsenvaltioita unionin tason toimintapolitiikkojen määrätietoiseen täytäntöönpanoon ja palkitsevat siitä; kehottaa komissiota arvioimaan ja simuloimaan sellaisten kansallisten rahoitusosuuksien vaikutusta, jotka on laskettu sosiaali- tai ympäristöalojen tilastojen perusteella, sillä näistä aloista on vuosittain saatavilla kattavia, luotettavia, yhteisiä ja yhdenmukaistettuja Eurostatin tietoja;

25. katsoo, että tällaisten tilastoihin perustuvien kansallisten rahoitusosuuksien tarkkaa soveltamisalaa ja määrää voitaisiin skaalata ja kalibroida siten, että varmistetaan seuraavan omien varojen korin yleinen oikeudenmukainen jakautuminen; katsoo, että tällainen kattava ja hyvin kalibroitu omien varojen kori voisi korvata ja tehdä tarpeettomiksi kaikki keinotekoiset vähennykset, kertakorvauksina maksettavat hyvitykset tai korjausmekanismit tulopuolella, jotka vaarantavat omia varoja koskevan politiikan johdonmukaisuuden ja kannustavuuden;

26. kehottaa erityisesti ottamaan käyttöön sukupuolten palkkaeroon perustuvat omat varat; toteaa, että tämän mekanismin puitteissa bruttokansantuloon perustuvat maksuosuudet korvattaisiin uudella jakoperusteella, jossa jäsenvaltioiden, joissa sukupuolten palkkaero on suurempi, on maksettava oikeasuhteisesti enemmän kuin jäsenvaltioiden, joissa sukupuolten palkkaero on pienempi;

27. kehottaa selvittämään mahdollisuutta ottaa käyttöön uusia omia varoja, jotka liittyvät muihin jätelajeihin kuin muovipakkausjätteeseen, koska siten voitaisiin muun muassa kannustaa jäsenvaltioita lisäämään uudelleenkäytettäväksi ja materiaalien hyödyntämiseen päätyvän jätteen osuutta ja siten edistää kiertotalouden tavoitetta;

28. kehottaa ottamaan käyttöön biojätteeseen perustuvat omat varat; toteaa, että tämän mekanismin puitteissa bruttokansantuloon perustuvat maksuosuudet korvattaisiin uudella jakoperusteella, jossa vähemmän biojätettä kierrättävien jäsenvaltioiden on maksettava enemmän kuin enemmän biojätettä kierrättävien jäsenvaltioiden; pyytää komissiota arvioimaan, voitaisiinko myös ottaa käyttöön mekanismi, jolla kannustetaan vähentämään vaarallisen jätteen syntymistä ja tukemaan sen puhdistamista jätteen kierrätyksen helpottamiseksi;

29. kehottaa ottamaan käyttöön elintarvikejätteeseen perustuvat omat varat; toteaa, että tämän mekanismin puitteissa bruttokansantuloon perustuvat maksuosuudet korvattaisiin uudella jakoperusteella, jossa jäsenvaltioiden on maksettava maksuosuus, joka perustuu tiettynä vuonna tuotetun elintarvikejätteen määrään; katsoo, että nämä omat varat kannustaisivat jäsenvaltioita panemaan täytäntöön toimintapolitiikkoja elintarvikejätteen vähentämiseksi tuotantoketjussa ja kulutusvaiheessa;

Muut tulonlähteet kuin omat varat

30. muistuttaa, että unionin toimintapolitiikkojen tai asetusten täytäntöönpanosta tai unionin rahoittaman infrastruktuurin käytöstä saatavat julkiset tulot olisi oletusarvoisesti ja hyötyjen jakamiseksi siirrettävä unionin talousarvioon omina varoina tai muina tuloina erityisesti silloin, kun jokin unionin toimielin järjestää niiden perimisen, keräämisen ja täytäntöönpanon keskitetysti; kehottaa komissiota ehdotuksia laatiessaan ja parlamenttia ja neuvostoa lainsäädäntövallan käyttäjinä noudattamaan tätä monialaista lähestymistapaa lainsäädäntötyössään;

31. tähdentää, että talousarvion tulojen, jotka muodostuvat veroista, maksuista, mukaan lukien käyttöön otettavan EU:n matkustustieto- ja -lupajärjestelmän (ETIAS) mukaiset viisumivapautuksista perittävät maksut, liikapäästömaksuista, kilpailusakoista, rikkomuksista määrättävistä seuraamuksista tai vastaavista maksuista, olisi oltava olennainen osa vuotuista talousarviota; toteaa, että perussopimukseen liittyvistä syistä tällaisten muiden tulojen on vain täydennettävä 311 artiklan mukaisia omia varoja, joiden on säilyttävä unionin talousarvion ensisijaisena rahoituslähteenä;

32. kehottaa kiinnittämään huomiota varoihin, jotka saadaan rikostuomioiden yhteydessä ja erityisesti menetetyksi tuomitusta omaisuudesta, kun unionin pakotteita ei ole noudatettu; pyytää komissiota arvioimaan yksityiskohtaisesti, miten tällaiset jäsenvaltioiden viranomaisten keräämät tulot tai seuraamusmaksut voitaisiin siirtää unionin talousarvioon omina varoina; kannattaa ajatusta siitä, että rikollisesta toiminnasta saatavien varojen menetetyksi tuomitsemisesta ja rahaksi muuntamisesta saatavista varoista tehtäisiin unionin omia varoja; kannattaa ajatusta siitä, että Venäjän omaisuuden menetetyksi tuomitsemisesta ja rahaksi muuntamisesta saatavat varat olisivat käytettävissä Ukrainassa toteutettavia hätäapu- ja jälleenrakennustoimia varten; ehdottaa, että tällaiset tulot kanavoidaan unionin yleisen talousarvion kautta ja että varmistetaan hallintorakenne, johon Ukrainan parlamentti ja Euroopan parlamentti osallistuvat;

Vaaleilla valittujen edustajien on varmistettava julkisen talouden legitimiteetti: perustuslailliset, menettelylliset ja historialliset näkökohdat

33. muistuttaa, että keskustelulla Euroopan yhdentymisen rahoituslähteistä on pitkä ja värikäs historia; muistuttaa, että Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamisesta 18. huhtikuuta 1951 tehdyn Pariisin sopimuksen 49 artiklassa määrätään, että korkealla viranomaisella on valtuudet hankkia tehtäviensä hoitamiseen tarvittavat varat määräämällä maksuja hiilen ja teräksen tuotannosta ja ottamalla lainaa;

34. korostaa, että Euroopan talousyhteisön perustamisesta 25. maaliskuuta 1957 tehdyn Rooman sopimuksen 201 artiklan mukaan komissio tutkii, millä edellytyksillä jäsenvaltioiden rahoitusosuudet voidaan korvata yhteisön muilla varoilla, erityisesti yhteisestä tullitariffista saaduilla tuloilla, kun tariffi on otettu lopullisesti käyttöön;

35. muistuttaa, että kuuden jäsenvaltion valtion- tai hallitusten johtajat totesivat 2. joulukuuta 1969 pidetyn Haagin huippukokouksen päätteeksi annetussa julkilausumassa sopineensa, että jäsenvaltioiden maksuosuudet korvataan asteittain yhteisöjen omilla varoilla ottaen huomioon kaikki asiaan liittyvät etunäkökohdat, jotta yhteisöjen talousarviot voidaan ajan mittaan rahoittaa kokonaisuudessaan omilla varoilla ja jotta Euroopan parlamentin budjettivaltaa voidaan vahvistaa;

36. pitää valitettavana, että näistä primaarioikeuteen perustuvista velvoitteista huolimatta vuonna 1970 tehdyn Luxemburgin sopimuksen jälkeen on otettu käyttöön vain kaksi uutta omien varojen lähdettä eli bruttokansantuloon perustuva maksuosuus vuonna 1988 ja kierrättämättömään muovipakkausjätteeseen perustuvat omat varat vuonna 2021;

37. panee merkille bruttokansantuloon perustuvien omien varojen edut, kun otetaan huomioon näiden varojen vakaa ja tasapainottava luonne; pitää valitettavana, että kansalliset maksuosuudet muodostavat jatkuvasti valtaosan omista varoista ja että niiden osuus on nyt noin 80 prosenttia; panee merkille perinteisten ja aitojen omien varojen, erityisesti tullimaksujen, vaatimattoman osuuden, joka on tällä hetkellä noin 13 prosenttia;

38. toteaa, että unionin talousarvion nykyinen rahoitus on vastoin unioni perustajien tarkoitusta ja perussopimusten henkeä;

39. muistuttaa, että parlamenttia on kuultava ennen omia varoja koskevan päätöksen tekemistä; on vakuuttunut siitä, että Euroopan parlamentille olisi annettava vahvempi rooli lainsäädäntö- ja budjettivallan käyttäjänä asiaa koskevassa lainsäädännössä sekä tulo- ja velkatasoa koskevassa vuotuisessa talousarviomenettelyssä; katsoo lisäksi, että Euroopan parlamentilla olisi oltava vahvempi rooli omia varoja koskevassa päätöksentekoprosessissa, jotta varmistetaan unionin julkisen talouden näkyvyys, legitiimiys ja demokraattinen vastuuvelvollisuus;

40. muistuttaa, että omia varoja koskevissa järjestelyissä olisi noudatettava yleisiä yksinkertaisuus-, avoimuus- ja oikeudenmukaisuustavoitteita; toistaa kantansa, jonka mukaan alennukset ja muut korjausmekanismit olisi poistettava;

41. painottaa, että muiden kuin toimielinten väliseen sopimukseen sisältyvään toiseen koriin kuuluvien omien varojen suhteen on edistyttävä kiireellisesti; muistuttaa jäsenvaltioita siitä, että vuoden 2027 jälkeistä monivuotista rahoituskehystä koskevat monenkeskiset neuvottelut liittyvät perustavaa laatua olevalla tavalla omia varoja koskeviin neuvotteluihin ja omien varojen riittävään saatavuuteen; on valmis käyttämään kaikkea budjettivaltaansa varmistaakseen, että omien varojen alalla edistytään selkeästi ja tehokkaasti;

o

o o

42. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle ja jäsenvaltioiden parlamenteille.